

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Violy Takáčovej a Anny Žákovej, v právnej veci navrhovateľa **J.T., T.** proti odporkyni **S.P.**, o invalidný dôchodok, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 21. augusta 2007, č.k. 20Sd/494/2006-38, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 21. augusta 2007, č.k. 20Sd/494/2006-38, **z m e ň u j e** tak, že rozhodnutie odporkyne číslo X. z 20. marca 2006 a rozhodnutie odporkyne číslo X. z 28. novembra 2006 **z r u š u j e** a vracia odporkyni na ďalšie konanie.

Účastníkom náhradu trov konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil rozhodnutie odporkyne z 20. marca 2006, číslo X., ktorým odporkyňa podľa 263 ods. 2 a 6 zák. č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení (ďalej len „zákon“) rozhodla tak, že zamietla žiadosť navrhovateľa o zvýšenie invalidného dôchodku. Súčasne potvrdil rozhodnutie z 28. novembra 2006, číslo X., ktorým odporkyňa podľa § 263a ods. 1 písm. a/ zák. č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 529/2006 Z.z., § 29 a § 37 zák. č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 100/1988 Zb.“) navrhovateľovi nepriznala invalidný dôchodok s odôvodnením, že nie je invalidný podľa § 29 zák.č. 100/1988 Zb., ale je naďalej čiastočne invalidný podľa § 37 ods. 3 zák.č. 100/1988 Zb.

Z odôvodnenia rozsudku krajského súdu vyplýva, že krajský súd mal za preukázané, že navrhovateľ bol poberateľom čiastočného invalidného dôchodku, ktorým sa od 1. januára 2004 podľa § 263 ods. 1 zákona považuje za invalidný dôchodok podľa zák. o sociálnom poistení. Krajský súd zistil, že 11. januára 2006 bol zdravotný stav navrhovateľa prehodnotený na základe jeho žiadosti so záverom, že je naďalej invalidný podľa § 71 ods. 1 zákona, pretože pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 50% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou, na základe čoho odporkyňa rozhodnutím

z 20. marca 2006 žiadosť o zvýšenie invalidného dôchodku zamietla. Skonštatoval, že v rámci konania o opravnom prostriedku navrhovateľa proti uvedenému rozhodnutiu posudkový lekár odporkyne posúdil zdravotný stav navrhovateľa so záverom, že navrhovateľ je naďalej čiastočne invalidný podľa § 37 ods. 3 písm. b) zák. č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení, na základe čoho odporkyňa vydala rozhodnutie z 26. novembra 2006. Krajský súd považoval posudky posudkových lekárov za objektívne. Vzhľadom na to, že navrhovateľ ničím nespochybnil závery posudkových lekárov mal za preukázané, že zdravotný stav navrhovateľa nespĺňa požiadavky pre zmenu invalidity, preto rozhodnutie odporkyne z 20. marca 2006 a následné rozhodnutie z 28. novembra 2006 podľa §250q ods. 2 OSP potvrdil.

Rozsudok krajského súdu napadol navrhovateľ odvolaním. Poukázal na to, že od 5. apríla 2001 mu bol odňatý plný invalidný dôchodok a priznaný čiastočný invalidný dôchodok. Dňa 31. augusta 2004 bol operovaný a bola mu odporučená plná invalidizácia. Poukázal aj na ťažký úraz na pravého členka, ktorý utrpel 13. septembra 2003. Chodí s pomocou francúzskej barle a kríva. Namietal, že túto skutočnosť posudkoví lekári nezobrali do úvahy.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil.

Najvyšší súd ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok bez pojednávania v súlade s § 250ja ods. 3 OSP a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa je potrebné vyhovieť.

Predmetom preskúmania boli rozhodnutia odporkyne o zamietnutí žiadosti navrhovateľa o zvýšenie invalidného dôchodku, resp. o nepriznaní invalidného dôchodku.

Z dávkového spisu odporkyne vyplýva, že navrhovateľ od 12. novembra 1993 poberal invalidný dôchodok, ktorý mu bol odňatý od 24. apríla 2001 a súčasne mu bol od tohto dňa priznaný čiastočný invalidný dôchodok, považovaný od 1. januára 2004 za invalidný dôchodok podľa zák. č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení. V dávkovom spise sa nenachádza žiadosť navrhovateľa o zvýšenie invalidného dôchodku podľa zák. č. 461/2003 Z.z. na predpísanom tlačive „Žiadosť o invalidný dôchodok“ (§ 184 ods. 5 zákona).

V posudkovom spise pobočky S.P. R.S. je založené tlačivo SPÚ 526 (pre potreby zisťovacej, resp. kontrolnej prehliadky) vyplnené ošetrojúcim lekárom 7. novembra 2005, z ktorého vyplýva, že navrhovateľ požiadal o dávku sociálneho poistenia dňa 13. októbra 2005. Z posudku posudkovej lekárky pobočky S.P. z 11. januára 2006 však vyplýva, že navrhovateľ požiadal o zvýšenie invalidného dôchodku, t.j. o priznanie invalidného dôchodku podľa zákona č. 461/2003 Z.z. už 1. septembra 2005. Posudková lekárka dospela k záveru, že navrhovateľ je invalidný podľa § 71 ods. 1 zákona s 50% mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

V konaní o preskúmanie rozhodnutia odporkyne z 20. marca 2006 posudkový lekár ústredia S. v dňoch 19. októbra 2006 a 22. marca 2007 posudzoval zdravotný stav a pracovnú schopnosť navrhovateľa iba podľa § 263a zákona, invaliditu

neposudzoval podľa § 71 zákona na účely rozhodnutia o nároku na invalidný dôchodok podľa § 70 zákona. Podľa týchto posudkov navrhovateľ nie je invalidný podľa § 29 ods. 3 zák. č. 100/1988 Zb., ale je naďalej čiastočne invalidný podľa § 37 ods. 3 zák. č. 100/1988 Zb.

Podľa § 263a ods. 1 písm. c/ zák. č. 461/2003 Z.z. poistencovi, ktorému bolo preskúmané trvanie invalidity podľa § 263 ods. 2 účinného do 18. júla 2006, S. preskúma trvanie invalidity alebo čiastočnej invalidity podľa zákona účinného do 31. decembra 2003, ak tento zákon neustanovuje inak, a rozhodne o trvaní nároku na výplatu invalidného dôchodku alebo čiastočného invalidného dôchodku v sume určenej podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003 vrátane zvýšenia dôchodku prislúchajúceho podľa zákona účinného od 1. januára 2004, ak sa v takto určenej sume vypláca po preskúmaní trvania invalidity podľa § 263 ods. 2, účinného do 18. júla 2006 a trvá nárok na invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa zákona účinného do 31. decembra 2003.

Vzhľadom na skutočnosť, že navrhovateľ pred 1. januárom 2004 poberal čiastočný invalidný dôchodok a bol čiastočne invalidný podľa § 37 ods. 3 zák.č.100/1988 Zb., v súlade s § 263a ods. 1 zákona bolo možné posudzovať u neho iba trvanie čiastočnej invalidity (§ 37 ods. 3 zák.č.100/1988 Zb.), nie invaliditu podľa § 29 ods. 3 zák.č.100/1988 Zb. – ku dňu 31. decembru 2003 totiž nebol invalidný a nemal nárok na výplatu invalidného dôchodku podľa § 29 ods. 1 a 3 zák.č.100/1988 Zb.

Podľa § 263a ods. 5 zákona, ak poistenec uvedený v odsekoch 1 a 2 má nárok na invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa zákona účinného do 31. decembra 2003 a súčasne má nárok na výplatu invalidného dôchodku podľa zákona účinného od 1. januára 2004, vypláca sa invalidný dôchodok, ktorý je vyšší alebo najvyšší. Pri rovnakej sume týchto dôchodkov vypláca sa dôchodok, ktorý si poistenec zvolil. Dňom úpravy výplaty invalidných dôchodkov pre súbeh nárokov na ich výplatu zaniká nárok na invalidný dôchodok, ktorý sa nevypláca.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že navrhovateľ z dôvodu zhoršenia zdravotného stavu domáhal priznania invalidného dôchodku podľa § 70 zák. č. 461/2003 Z.z. Napriek povinnosti posúdiť podanie navrhovateľa podľa obsahu (§ 186 ods. 3 zákona) odporkyňa prostredníctvom pobočky doteraz nevyzvala navrhovateľa na spísanie žiadosti o invalidný dôchodok. Tento nedostatok v postupe odporkyne však nemôže byť na ťarchu navrhovateľa a preto odvolací súd vychádzal z toho, že navrhovateľ 1. septembra 2005, resp. 13. októbra 2005 uplatnil nárok na priznanie invalidného dôchodku podľa zák.č. 461/2003 Z.z. Vzhľadom na túto skutočnosť mala potom odporkyňa po spísaní žiadosti o invalidný dôchodok (§ 186 ods. 4 zákona) postupovať v súlade s § 263a ods. 1 písm. c/ zákona a rozhodnúť najskôr o trvaní nároku na výplatu čiastočného invalidného dôchodku od prvého preskúmania trvania čiastočnej invalidity podľa § 263 ods. 2 zákona, t.j. od 11. januára 2006. Následne na základe žiadosti o invalidný dôchodok uplatnenej 1. septembra 2005 mala posúdiť mieru schopnosti navrhovateľa vykonávať zárobkovú činnosť len podľa § 71 zákona, rozhodnúť o nároku na invalidný dôchodok podľa § 70 zákona ku dňu, ku ktorému navrhovateľ o invalidný dôchodok žiadost'ou z 1. septembra 2005 resp. 13. októbra 2005 mal v úmysle žiadať; súčasne v súlade s § 263a ods. 5/ zákona porovnať výšku

invalidného dôchodku podľa zák. č. 461/2003 Z.z. s výškou čiastočného invalidného dôchodku priznaného podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003 vrátane zvýšení a rozhodnúť o nároku na výplatu čiastočného invalidného dôchodku podľa zákona účinného do 31. decembra 2003 alebo o nároku na výplatu invalidného dôchodku podľa zákona účinného od 1. januára 2004 a to odo dňa, od ktorého navrhovateľovi nárok na invalidný dôchodok podľa zákona č. 461/2003 Z.z. vznikol.

Rozhodnutie odporkyne z 20. marca 2006 bolo vydané podľa § 263 ods. 2 zákona. Uvedené ustanovenie na základe nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky, uverejneného v Zbierke zákonov pod číslom 460/2006 stratilo účinnosť 19. júla 2006, čím rozhodnutie odporkyne z 20. marca 2006 v priebehu preskúmvacieho konania stratilo zákonný podklad.

Rozhodnutím z 28. novembra 2006 odporkyňa na základe vyššie uvedeného rozhodovala na základe nesprávneho právneho posúdenia a bez zistenia skutočného stavu veci.

Odvolačí súd preto rozsudok krajského súdu zmenil podľa § 250ja ods. 4 OSP obe rozhodnutia odporkyne zrušil a vrátil odporkyni na ďalšie konanie, v ktorom je viazaná právnym názorom najvyššieho súdu (§ 250ja ods. 5 OSP).

V ďalšom konaní bude úlohou odporkyne postupovať v naznačenom smere, zabezpečiť spísanie žiadosti o invalidný dôchodok, na ktorý navrhovateľ uplatnil nárok 1. septembra 2005, resp. 13. októbra 2005, posúdiť jeho zdravotný stav a invaliditu podľa § 71 zák. č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení ku dňu, od ktorého žiada o priznanie invalidného dôchodku a to, pričom pri novom posúdení vezme do úvahy aj námietky navrhovateľa voči posúdeniu jeho zdravotného stavu, vznesené v priebehu tohto súdneho konania a prihliadne aj na novšie lekárske nálezy. Až na takom základe bude môcť rozhodnúť znovu tak o nároku na invalidný dôchodok podľa § 70 zákona a rozhodnúť podľa § 263a ods. 1 a 5.

O náhrade trov konania odvolací súd rozhodol tak, ako je to uvedené vo výroku tohto rozsudku v súlade s § 224 ods. 1 v spojení s § 151 ods. 1 OSP, lebo účastníci náhradu trov konania nežiadali.

P o u č e n i e: Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok .

V Bratislave dňa 25. júna 2008

**JUDr. Viera Nevedelová, v.r.
predsedníčka senátu**

Za správnosť vyhotovenia:
Dagmar Falbová